

**EFEKTIVITA PROTIALKOHOLNÍ LÉČBY NA
PROTIALKOHOLNÍM ODDĚLENÍ
PSYCHIATRICKÉ LÉČEBNY V BRNĚ –
ČERNOVICÍCH**

V. ŠŤASTNÝ, T. KOSTROŇOVÁ, J. POKORA, P. ZAHRADNÍK

Psychiatrická léčebna, Brno–Černovice,
primář: MUDr. V. Šťastný, CSc.

Na našem oddělení provádíme od roku 1972 pravidelně katamnestická šetření, jejichž cílem je zjistit účinnost naší protialkoholní léčby. Ve svém referátu vás stručně seznámíme s výsledky katamnestické studie z roku 1988, která hodnotí účinnost léčby u pacientů našeho oddělení 1,5 – 7 let po propuštění. Vycházeli jsme z údajů ordinací AT, jimž byli pacienti po absolvování léčby předáni a u kterých se měli doléčovat. Těmto ordinacím jsme na každého pacienta zaslali katamnestický dotazník.

Do základního souboru jsme zařadili hodnotitelné katamnestické dotazníky, které nám vrátili vyplněné. Při katamnestickém šetření po 7 letech nebylo možné hodnotit 16,3 % dotazníků, po 5 letech 15,5 dotazníků a po 1 roce 11,0 % dotazníků. Šlo většinou o pacienty, kteří vůbec nenavázali s ordinací AT kontakt, přestěhovali se, byli vyřazeni z evidence apod.

Výsledky jsme procentuálně propočítali podle 4 kritérií:

1. Velmi efektivní léčba – trvalá a důsledná abstinence.
2. Efektivní léčba – abstinence porušena jednorázovým napitím alkoholického nápoje s následující abstinencí (pro zjednodušení uvádíme souborné výsledky položek 1 + 2).
3. Částečně efektivní léčba – zlepšení ve zdravotní a sociální oblasti při pokračujícím konzumu alkoholu.
4. Neefektivní léčba – nezlepšen.

Zvláště uvádíme výsledky pacientů, kteří se léčili dobrovolně a pacientů, kterým soud nařídil ochrannou ústavní protialkoholní léčbu:

V. ŠTASTNÝ, T. KOSTROŇOVÁ, J. POKORA, P. ZAHRADNÍK/
 EFEKTIVITA PROTIALKOHOLNÍ LÉČBY NA PROTIALKOHOLNÍM
 ODDĚLENÍ PSYCHIATRICKÉ LÉČEBNY V BRNĚ – ČERNOVICÍCH

I. Dobrovolní pacienti

1 rok po skončení léčby	
Velmi efektivní a efektivní	51,7 %
Částečně efektivní	23,7 %
Neefektivní	24,6 %
3 roky po skončení léčby	
Velmi efektivní a efektivní	36,8 %
Částečně efektivní	39,5 %
Neefektivní	23,8 %
7 let po ukončení léčby	
Velmi efektivní a efektivní	35,8 %
Částečně efektivní	20,7 %
Neefektivní	43,5 %

II. Ochranné léčby

1 rok po ukončení léčby	
Velmi efektivní a efektivní	52,6 %
Částečně efektivní	15,6 %
Neefektivní	21,5 %
3 roky po ukončení léčby	
Velmi efektivní a efektivní	28,6 %
Částečně efektivní	57,2 %
Neefektivní	14,2 %
7 let po ukončení léčby	
Velmi efektivní a efektivní	0,0 %
Částečně efektivní	16,7 %
Neefektivní	83,3 %

Při zkoumání účinnosti léčby po 1,3 a 7 letech se potvrdil obecný trend snižování počtu zcela abstinujících osob, což je zvláště patrné u ochranných léčeb, kde jsou však výsledky problematické vzhledem k poměrně malému počtu případů. Poměrně dobrý efekt po jednom roce je možné zdůvodnit jinými faktory

**V. ŠŤASTNÝ, T. KOSTROŇOVÁ, J. POKORA, P. ZAHRADNÍK /
EFEKTIVITA PROTIALKOHOLNÍ LÉČBY NA PROTIALKOHOLNÍM
ODDĚLENÍ PSYCHIATRICKÉ LÉČEBNY V BRNĚ – ČERNOVICÍCH**

než samotnou léčbou – především represivními opatřeními (podmíněný trest nebo ochranný dohled), ke kterým byli klienti odsouzeni. S pominutím těchto opatření klesl počet abstinujících po 7 letech až k nule. Stejným způsobem klesá i návratnost a hodnotitelnost dotazníků.

V katamnestickém sledování našich odléčených pacientů chceme pokračovat v budoucnosti i přes to, že to bude značně komplikované díky rozpadu existující sítě ordinací AT na našem území i předpokládanou neochotou privátních psychiatrů, kteří pravděpodobně budou vyplňování a odesílání katamnestických dotazníků považovat za ztrátu času.

S o u h r n

Z námi provedené katamnestické studie vyplývá, že po jednom roce od skončení léčby abstinuje asi polovina námi odléčených pacientů, a po třech a pěti letech stále ještě abstinuje přibližně čtvrtina až třetina pacientů.

V katamnestických šetřeních chceme pokračovat i v budoucnu.

Do redakcie prišlo dňa: 13. 3. 1995

Adresa autora: MUDr. Vl. Šťastný, CSc., PL, Húskova 2, 618 32 Brno-Černovice
